

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ za rok 2013

Stanovisko Dozorčí rady ÚSP AV ČR, v. v. i.:

Dozorčí rada ÚSP AV ČR, v. v. i., tuto výroční zprávu včetně účetní závěrky a zprávy auditora projednala dne 30. 4. 2014, a to bez připomínek.

Stanovisko Rady ÚSP AV ČR, v. v. i.:

Rada ÚSP AV ČR, v. v. i., tuto výroční zprávu včetně účetní závěrky a zprávy auditora schválila dne 15. 5. 2014.

V Praze dne 23. dubna 2014

I INFORMACE O SLOŽENÍ ORGÁNŮ
VEŘEJNÉ VÝZKUMNÉ INSTITUCE
A O JEJICH ČINNOSTI ČI O JEJICH ZMĚNÁCH

a) Složení orgánů Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

Ředitel:

JUDr. Jan Bárta, CSc.

Rada ÚSP AV ČR, v. v. i., ve složení:

JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D. (ÚSP AV ČR, v. v. i.), předsedkyně

JUDr. František Cvrček, CSc. (ÚSP AV ČR, v. v. i.), místopředseda

JUDr. Jan Malíř, Ph.D. (ÚSP AV ČR, v. v. i.)

JUDr. Ján Matejka, Ph.D. (ÚSP AV ČR, v. v. i.)

prof. JUDr. Olga Ovečková, DrSc. (Ústav státu a práva SAV)

JUDr. Lenka Pítrová, CSc. (Úřad vlády ČR)

prof. JUDr. Jozef Suchoža, DrSc. (Právnická fakulta UPJŠ v Košicích).

Dozorčí rada ÚSP AV ČR, v. v. i., ve složení:

PhDr. Jiří Beneš (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.), předseda

PhDr. Jarmila Čermáková (ÚSP AV ČR, v. v. i.), místopředsedkyně

Ing. Petr Bobák, CSc. (Akademická rada AV ČR)

prof. JUDr. Zdeňka Gregorová, CSc. (Právnická fakulta MU v Brně)

JUDr. Michal Švorc (Ministerstvo financí ČR).

b) Změny ve složení orgánů:

Ředitel:

Ředitel vykonával úkoly stanovené zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, v platném znění, dle zde vymezených pravomocí a v souladu s ostatními právními předpisy.

Dále na základě Organizačního řádu ÚSP AV ČR, v. v. i. řídil agendu vypracovávání vědeckých posudků a ediční činnosti.

Rada ÚSP AV ČR, v. v. i.:

V roce 2013 se konala čtyři zasedání Rady ÚSP AV ČR, v. v. i. (dále jen Rada), a to ve dnech 14. 2., 11. 4., 20. 5. a 14. 11. 2013; v mezidobí mezi zasedáními Rada také jednala per rollam, přičemž takto přijatá usnesení byla schválena na zasedání. V průběhu roku 2013 Rada schválila rozpočet na rok 2013, rozpočet sociálního

fondu na rok 2013 a rozdělení hospodářského výsledku za rok 2012. Z interních norem Rada schválila vnitřní mzdový předpis a Pravidla pro vytváření a použití sociálního fondu. Projednala a schválila také Výroční zprávu o činnosti ÚSP za rok 2012. Pravidelnou součástí každého zasedání Rady se staly aktuální informace o vědeckých akcích ÚSP, projednání připravovaných grantových a jiných projektů. Z konkrétních důležitých událostí je možné zmínit projednávání kritérií atestací a složení atestační komise, diskusi o předsedovi Vědecké rady, opakovanou diskusi o Strategii rozvoje AV ČR či projednání návrhu na vytvoření centra excelence „The Effects of Globalization on Law“.

Dozorčí rada ÚSP AV ČR, v. v. i.:

V roce 2013 se konala dvě řádná zasedání Dozorčí rady ÚSP AV ČR, a to ve dnech 6. 5. a 20. 11. 2013. Dozorčí rada projednala Výroční zprávu o činnosti ÚSP za rok 2012, rozpočet na rok 2013, schválila zprávu o činnosti dozorčí rady za rok 2012, provedla hodnocení manažerských schopností ředitele a vzala na vědomí zprávu auditora o ověření uzávěrky za rok 2012. Projednala též průběžnou zprávu o hospodaření v roce 2013 a určila auditora k ověření uzávěrky za rok 2013. Dozorčí rada se na svých zasedáních mimo toho zabývala aktuálními informacemi o počtu pracovníků, o atestacích vědeckých pracovníků, o vědecké a publikační činnosti ÚSP, o rekonstrukci některých prostor ÚSP a problematikou daní, poplatků a služeb.

II INFORMACE O ZMĚNÁCH ZŘIZOVACÍ LISTINY:

V průběhu roku 2013 nedošlo ve zřizovací listině Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., k žádným změnám.

III HODNOCENÍ HLAVNÍ ČINNOSTI:

Dle zřizovací listiny je posláním Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i. (dále jen Ústavu státu a práva AV ČR nebo ÚSP AV ČR) provádět výzkum v oblasti práva a právní informatiky. Hlavní směry výzkumné činnosti ÚSP vyplývají z vědecké koncepce, přičemž výzkumná činnost je v rámci ÚSP AV ČR strukturována do tří výzkumných oddělení.

Výzkum v *oddělení teorie práva* byl v roce 2013 orientován, jak to vyplývá z dlouhodobého zaměření útvaru i specializace jeho pracovníků, především na obory právní informatiky a lingvistiky, obecné právní teorie a filozofie práva, teorie legislativy a její kvantitativní analýzy, jakož i podpory empirické metodologie včetně spolupráce při rozvíjení jejího datového archivu. Pozornost byla věnována rovněž srovnávací právní vědě ústavního práva, teorii lidských práv, vybraným

historickoprávním otázkám a v neposledním řadě i islámskému právu. V oboru právní informatiky byla nadále rozšiřována datová základna v souvislosti s pokračováním projektu právního elektronického slovníku (PES) a výzkumů v oblasti legislativy ČR. Filozofické problémy práva, zejména analýza právních pojmů, jsou předmětem realizovaného grantového projektu „Diskursivní pojmy v právu“. Oddělení teorie se dále spolupodílelo na organizaci mezinárodní vědecké konference „Viktor Knapp – vědecké dílo v proměnách času“, a to včetně aktivní účasti na konferenci a publikaci příspěvků v monotematickém čísle časopisu Právník i v připravované kolektivní monografii. Pracovníci oddělení se rovněž aktivně zapojili do příprav projektů v rámci nové vědecko-výzkumné strategie v AV ČR: navrhli projekty „Centrum pro výzkum právního jazyka“ ve spolupráci s ÚJČ AV ČR a Fakultou informatiky MU v Brně a „Rozšiřování českého sociálně vědního archivu (statistická deskripce české legislativy v dlouhodobé časové perspektivě)“ společně se Sociologickým ústavem AV ČR.

Oddělení soukromého práva pokračovalo v systematické a komparativní analýze nového pojetí a reálných dopadů soukromého, mezinárodního a unijního práva v oblasti regulace lidských práv, soukromí i sportu, jakož i řady dalších aktuálních otázek civilněprávních a právně-technologických. V rámci analyticko-syntetického zpracování těchto otázek bylo rovněž navázáno na dosud neřešené otázky problematiky nového kodexu mezinárodního práva soukromého, včetně souvisejících otázek evropské regulace (EU Regulations and International Conventions – Shifts in Time). Badatelská orientace se zaměřila také na význam a povahu nových kodifikací českého soukromého práva (nový občanský zákoník a stěžejní související předpisy nabývají účinnosti prvním dnem roku 2014). Hlavní směry této činnosti pak byly promítnuty do vědeckých výstupů (např. monografie „Internet jako objekt práva: hledání rovnováhy autonomie a soukromí“, „Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku.“) a v rámci řešených grantových projektů (např. končící projekt GA ČR na téma „Evropské mezinárodní právo soukromé na cestě ke kodifikaci“). Další aktivity pracovníků oddělení soukromého práva se kromě toho zaměřily na výstupy na přednáškách (zejména k rekodifikaci českého soukromého práva) a také na zahraničních konferencích a pobytech (Belgie, Německo, Slovensko, Polsko), jakož i na přípravu workshopu s mnichovským Institutem Maxe Plancka.

Výzkumná činnost *oddělení veřejného práva* se v roce 2013 soustředila na několik oblastí zkoumání, a to zejména: 1. oblast mezinárodního práva veřejného, se zvláštním zaměřením na zkoumání problematiky mezinárodního práva (konkurující jurisdikce mezinárodních a evropských soudů, mezinárodní odpovědnosti, vlivu mezinárodního práva na český právní řád, vybraným otázkám mezinárodního investičního práva); 2. oblast ústavního práva se zřetelem k fenoménu judicializace práva ve srovnávací perspektivě, správnímu právu (výkon veřejné správy), 3. oblast

práva životního prostředí (právní ochrana zvířat - monografie „Ochrana zvířat v právu“ a vliv lidských práv na právo životního prostředí) a 4. oblast medicínského práva a bioetiky (publikace na téma právních a etických aspektů kmenových buněk). Členové oddělení se nadále věnovali řešení grantových projektů podpořených Grantovou agenturou ČR („Problematika prokazování příčinné souvislosti v medicínsko-právních sporech“, „Vliv evropského práva lidských práv na zdravotní právo“). V rámci činnosti Kabinetu zdravotnického práva a bioetiky byla vykonávána aktivní činnosti v rámci UNESCO International Network in Bioethics. Kabinet je aktivní také na poli pořádání akcí a vydávání časopisu (viz v textu dále). Vědecká činnost je uskutečňována nejen v rámci vědeckých oddělení, ale určitá témata procházejí samozřejmě napříč všemi vědeckými odděleními. Takovým příkladem je v roce 2013 druhým rokem řešený projekt „Evropský soud pro lidská práva jako základ evropské identity - dialog mezi „starou“ a „novou“ Evropou“, který je uskutečňován s Centre for Law and Cosmopolitan Values of University of Antwerpen a získal podporu AV ČR v Programu interní podpory projektů mezinárodní spolupráce. Další významnou aktivitou jdoucí napříč odděleními je vytvoření **Center of Law and Public Affairs** (CeLAPA), jejímž cílem je zprostředkovat výměnu poznatků mezi českou a evropskou komunitou právníků a sociálních vědců. Zaměřuje se na interdisciplinární přístup k právní vědě. Ředitelem CeLAPA byl jmenován prof. George Pavlakos, od roku 2012 držitel prestižního Fellowshipu J.E. Purkyně uděleného AV ČR. Jedním z nástrojů pro naplňování cílů CeLAPA je formát Hans Kelsen Annual Lecture, která slouží jako platforma pro vystoupení špičkových vědců evropského formátu (2013 - Jiří Přibáň, Mattias Kumm). Vedle této mezinárodní spolupráce ÚSP AV ČR započal organizovat krátkodobé hostování zahraničních vědců v rámci nově založeného formátu Franz Weyr Fellowship (2013 - Jan Komárek, LSE London).

Obecný rámec vědeckého výzkumu nastavuje Vědecká koncepce ÚSP AV ČR přijatá v roce 2010. S cílem prohlubovat a rozvíjet existující vědeckou koncepci byla v roce 2011 Radou ÚSP AV ČR jmenována jako její poradní orgán Vědecká rada. Vědecká rada se v roce 2013 sešla celkem dvakrát, a to ve dnech 14. 2. a 25. 4. 2013. Její činnost se soustředila především na projednání Výroční zprávy o činnosti ÚSP AV ČR za rok 2012, diskusi ke Strategii rozvoje AV ČR, diskusi o fungování GA ČR a diskusi o některých připravovaných projektech (např. „Hranice lidství“, výzkum legislativy v zemích V4).

V širší návaznosti na činnost vědeckých oddělení bylo v ÚSP AV ČR v průběhu roku 2013 řešeno celkem osm **grantových projektů**, z toho byly dva nově započaté. Podporované byly

a) Grantovou agenturou ČR (dále jen „GA ČR“):

„Problematika prokazování příčinné souvislosti v medicínsko-právních sporech“,

řešitel Tomáš Doležal;

„Vliv evropského práva lidských práv na zdravotní právo“, řešitel Jan Malíř;

„Evropské mezinárodní právo soukromé na cestě ke kodifikaci“, řešitelka Monika Pauknerová;

„Diskursivní pojmy v právu“, řešitel Tomáš Sobek;

„Lidská práva v mezikulturních perspektivách“, řešitel Michal Šejvl.

b) Visegrádským fondem: projekt „Účast veřejnosti v environmentálním rozhodování: implementace Aarhuské úmluvy“, řešitelka Hana Müllerová. Bližší informace o projektu lze nalézt a www.ilaw.cas.cz/aarhus.

c) Akademii věd ČR: interní projekt mezinárodní spolupráce „Evropský soud pro lidská práva jako spolutvůrce evropské identity - dialog mezi "starou" a "novou" Evropou“, řešitelé Michal Šejvl a Petr Agha.

d) Vedle toho pokračovala spolupráce na řešení projektu podporovaného MŠMT ČR „CzechPolar – České polární stanice: stavba a operační náklady, na řešení se spolupodílí za ÚSP AV ČR Vladimír Balaš.

V rámci veřejných soutěží GA ČR bylo v roce 2013 podáno šest návrhů na standardní grantové projekty, z nichž dva uspěly s počátkem řešení od 1. ledna 2014 a jeden projekt centra excellence. Jeden mezinárodní projekt byl podán k Visegrádskému fondu, podpora mu však nebyla přiznána.

Dokončen byl v roce 2013 jeden projekt podpořený GA ČR s názvem „Mezinárodní právo soukromé na cestě ke kodifikaci“.

Pokud jde o celkový **charakter výsledků**, ÚSP AV ČR jako výzkumné pracoviště v oblasti společenských věd se zaměřením na vědecký výzkum v oblasti práva předkládá výsledky své hlavní činnosti především ve formě odborných publikací a statí.

V roce 2013 výzkumní pracovníci ÚSP AV ČR publikovali okolo 130 výsledků (monografií, učebnic, sborníků a článků v odborném tisku), které zahrnují původní studie a statí, ale také recenze a informace o aktuálním dění v oblasti právní politiky i odborném životě. V roce 2013 byly v této produkci ve vazbě na výzkum jednotlivých oddělení zastoupeny zejména práce věnované právu životního prostředí, internetovému právu, rekodifikaci soukromého práva, pracovnímu právu a sociální politice, právu EU a v neposlední řadě otázkám právních aspektů bioetiky. Mezi hlavní výsledky lze uvést zejména:

1) Müllerová, H.; Stejskal, V. *Ochrana zvířat v právu*. Praha : Academia, 2013. 490 s. (Společnost : 2). ISBN 978-80-200-2317-9.

Monografie komplexním způsobem zpracovává téma vývoje a současného stavu právní úpravy týkající se zvířat. Výklad vzniku a formování novodobé ochrany zvířat prostředky práva je zasazen do širšího kontextu poznatků společenských a přírodních věd, zejména do souvislostí vývoje vztahu lidstva ke zvířatům vůbec. Těžištěm monografie je rozbor současného postavení zvířat v právu, od otázky jejich právního statusu, přes regulaci nakládání s nimi při různých lidských činnostech, až po zajištění jejich právní ochrany před týráním a jejich správných životních podmínek (welfare). Monografie pojednává některá dílčí témata týkající se zvířat v českém jazyce vůbec poprvé (např. historické soudní procesy se zvířaty), a nevyhýbá se ani otázkám obtížným či kontroverzním, jako jsou regulace využívání zvířat pro pokusné účely, právní aspekty aplikace moderních biotechnologií na zvířata (klonování) nebo hnutí za práva zvířat. Podoba platné právní úpravy ochrany zvířat je zachycena ve sféře práva mezinárodního, evropského (unijního) i vnitrostátního; analýza současné české legislativy a jejího praktického uplatňování tvoří samostatnou část.

2) Matejka, J. *Internet jako objekt práva: hledání rovnováhy autonomie a soukromí*. Praha : CZ.NIC, 2013. 256 s. ISBN 978-80-904248-7-6.

Monografie je orientována na otázky vztahu svobody a soukromí člověka v prostředí Internetu. Jde o témata, z nichž lze jen obtížně jedno upřednostnit před druhým, když jsou v podstatě stejného významu a navzájem se doplňují. Monografie je psána pro všechny, kteří se zabývají těmito mnohdy konfliktními otázkami, zejména jí ocení specialisté na otázky ochrany dat v prostředí Internetu. Autor ve své práci totiž nejenom důkladně popisuje aktuální rozhodovací praxi, ale především nabízí možná řešení v oblasti, která je považována za složitou a pro nespecializovaného právníka místy až příliš nepřehlednou.

3) Malíř, J. *Právo veřejných podpor Evropské unie. Zákaz poskytování veřejných podpor a výjimky z tohoto zákazu*. Praha : Ústav státu a práva, 2013. 304 s. ISBN 978-80-87439-11-1.

Práce mapuje hmotněprávní aspekty práva veřejných podpor EU. Ve své první části nastiňuje vývoj unijního práva veřejných podpor a srovnává evropskou regulaci s regulací obsaženou v právu světového obchodu. Ve své druhé části analyzuje definici veřejné podpory v právu EU a jednotlivá kritéria, podle kterých se opatření

členského státu kvalifikují jako zakázaná veřejná podpora. Třetí část práce se poté zaměřuje na to, kdy jsou v právu EU připuštěny výjimky ze zákazu poskytování veřejných podpor. Práce vychází z teze, že pojem veřejné podpory a rozsah regulace veřejných podpor je určen nejen právními, ale rovněž ekonomickými a politickými ohledy.

4) Eliáš, K. - Havel, B. - Bezouška, P. - Šustrová, D. *Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2013. 316 s. ISBN 978-80-7478-013-4.

Nový občanský zákoník a s ním propojená nová zákonná úprava obchodních společností přináší významné změny do soukromého práva. Monografie seznamuje zájemce s novou úpravou soukromého práva srozumitelně, upozorňuje na změny a srovnává staré právo a nové.

5) Müllerová, H. (ed.). *Public Participation in Environmental Decision-Making: Implementation of the Aarhus Convention*. Praha : Ústav státu a práva AV ČR, 2013. 255 s. (E-knihy). ISBN 978-80-87439-14-2.

E-kniha předkládá přehled o stavu implementace Úmluvy o přístupu informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (tzv. Aarhuské úmluvy) 15 let po jejím sjednání. Shromažďuje zkušenosti zástupců šesti smluvních států s implementací požadavků této úmluvy: ČR, Polsko, Slovensko, Maďarsko, Německo a Černé Hory. Odhaluje oblasti, v nichž implementace zůstává obtížná, a problémy, které jsou státům zúčastněným na tomto výzkumu společné. Publikace tak zároveň přispívá k rozvíjení obecnějšího tématu účasti veřejnosti na environmentálním rozhodování.

6) Pauknerová, M. *EU Regulations and International Conventions - Shifts in Time*. In: Delaygua, J. F.; Beilfuss, C. G. - Farré, R. V. (ed.). *Entre Bruselas y la Haya*. Madrid : Marcial Pons, 2013. S. 671-684. ISBN 978-84-15664-59-8.

Článek se věnuje pluralismu právních pramenů v oboru mezinárodního práva soukromého, se zvláštním zaměřením na vztahy mezi evropskými nařízeními a mezinárodními úmluvami, které obecně vyžadují přednostní aplikaci. Ve vývoji tohoto vztahu lze spatřovat tendenci postupného nahrazování univerzálních mezinárodních úmluv právem EU.

7) Doležal, A. - Černý, D. - Doležal, T. *Kmenové buňky. Etické a právní aspekty výzkumu*. Praha : Ústav státu a práva AV ČR, 2013. 128 s. (Edice Kabinetu zdravotnického práva a bioetiky). ISBN 978-80-87439-13-5.

Problematika kmenových buněk je jedním z témat, kterým v budoucnosti bude přikládána stále vyšší váha, protože jejich výzkum slibuje významný prospěch pro lidskou společnost. Zejména jejich podstatné vlastnosti, tj. jejich schopnost se znovuobnovovat a vyprofilovat se do jiných specializovaných buněk, jsou obrovskou nadějí pro budoucí vývoj medicíny. Proto se *kmenové buňky* stávají základním tématem pro 21. století. Jako i u jiných moderních technologií ovšem s sebou výzkum na kmenových buňkách přináší nová morální a právní dilemata.

8) Kotous, J. - Munková, G. - Štefko, M. *Obecné otázky sociální politiky. Praha : Ústav státu a práva AV ČR, 2013. 169 s. (E-knihy). ISBN 978-80-87439-08-1.*

Publikace seznamuje zájemce s celkovým pojetím, cíli, pojmy a přístupy sociální politiky, jejími nástroji a základními principy. Historické zdroje novodobé sociální politiky poukazují na společná východiska evropské sociální politiky s důrazem na přínos představitelů české právní vědy v této oblasti. Evropské sociální zákonodárství má přímou vazbu na vznik moderního sociálního státu. Obecná část je doplněna exkurzy do jednotlivých oblastí sociální politiky, tj. zaměstnanosti, rodinné, zdravotní, vzdělávací a bytové politiky v České republice.

9) Šejvl, M. *Kritika legal origins thesis a pojem právní kultury. Právník, 2013, roč. 152, č. 5, s. 425 - 446. ISSN 0231-6625.*

Článek prezentuje (na pozadí teorie „law and economics“) základní myšlenky autorů tzv. legal origins thesis, která (jednoduše řečeno) tvrdí, že pro ekonomický rozvoj země je výhodnější angloamerický právní systém než kontinentální právní systém. Provádí kritiku této teze z hlediska metodologického, kdy poukazuje na problematičnost sběru dat, výběru kritérií, kvantifikace kritérií a obecně na problematičnost empirických výzkumů v právu jako takových. Protože legal origins thesis pracuje s představou právního původu země, článek se dále věnuje problematickému nalezení právního původu právního řádu konkrétní země. Na závěr předkládá analýzu pojmů právní kultura, velký právní systém, právní rodina a právní tradice, aby upozornil na to, že těchto pojmů rozdílně užívá právní komparatistika, právní sociologie a srovnávací právní historie.

10) Pauknerová, M. *Evropské mezinárodní právo soukromé. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013. 334 s. ISBN 978-80-7400-504-6.*

Předmětem tohoto nového upraveného vydání monografie je evropské mezinárodní právo soukromé v širším pojetí, které zahrnuje jak kolizní právo, tak mezinárodní civilní procesní právo. Jejím cílem je uvést čtenáře do problematiky, jak v úrovni

teoretické tak i praktické, vymezit přehled o jeho pramenech a předpisech a podat jejich základní výklad.

Podrobné údaje o publikačních a dalších výstupech výzkumné činnosti pracovníků ÚSP AV ČR jsou zveřejňovány prostřednictvím informačního systému, jednak v systému Evidence publikační činnosti v AV ČR na webových stránkách Střediska vědeckých informací AV ČR, jednak v Rejstříku výsledků výzkumu (RIV) pod gescí Rady pro výzkum, vývoj a inovace jako poradního orgánu vlády ČR.

Pokud jde o vlastní **ediční činnost** ÚSP AV ČR, v roce 2013 vydal 7 titulů, z toho 2 e-knihy, a to (řazeno abecedně):

Adamová, K. - Lojek, A. *Právníci doby rudolfínské*. 120 s. ISBN 978-80-87439-10-4.

Černý, D. (ed.) - Doležal, A. (ed.). *Smrt a umírání. Etické, právní a medicínské otázky na konci života*. 252 s. ISBN 978-80-87439-15-9.

Černý, D. - Doležal, A. *Etické a právní aspekty výzkumu kmenových buněk*. 64 s. ISBN 978-80-87439-12-8.

Doležal, A. - Černý, D. - Doležal, T. *Kmenové buňky. Etické a právní aspekty výzkumu*. 128 s. ISBN 978-80-87439-13-5.

Kotous, J. - Munková, G. - Štefko, M. *Obecné otázky sociální politiky. (E-kniha)*. 169 s. ISBN 978-80-87439-08-1.

Maliř, Jan. *Právo veřejných podpor Evropské unie. Zákaz poskytování veřejných podpor a výjimky z tohoto zákazu*. 304 s. ISBN 978-80-87439-11-1.

Müllerová, H. (ed.). *Public Participation in Environmental Decision-Making: Implementation of the Aarhus Convention. (E-kniha)* 255 s. ISBN 978-80-87439-14-2.

Z periodické produkce ÚSP AV ČR vydával stejně jako v loňském roce tři tituly, z toho jeden cizojazyčný a jeden elektronický. Konkrétně: měsíčník časopis **Právník**, který v roce 2013 vycházel již ve 153. ročníku a který je z hlediska stávající politiky hodnocení výsledků vědy a výzkumu klasifikován jako neimpaktovaný recenzovaný časopis, dále čtvrtletní cizojazyčný časopis *The Lawyer Quarterly (TLQ)* orientovaný zejména na středoevropský prostor a on-line **Časopis zdravotnického práva a bioetiky**, a to na adrese www.ilaw.cas.cz/medlawjournal.

Kromě publikační činnosti umožňují reflektovat aktuální právní problémy i **odborné akce**, které ÚSP AV ČR organizuje nebo spoluorganizuje. Z akcí pořádaných v roce

2013 je třeba uvést mezinárodní workshop „Účast veřejnosti na environmentálním rozhodování: Implementace Aarhuské úmluvy“, která se konala ve dnech 16. - 17. 5. 2013 s podporou Visegrádského fondu. Tématu subsidiarity „Subsidiarity and Its Discontents“ se věnoval workshop pořádaný ve spolupráci s Centre for Law and Cosmopolitan Values, University of Antwerp (18. 12. 2013); tématu ústavního práva workshop „Zahraniční vzory a mezinárodní asistence při tvorbě nových ústav“ (15. 4. 2013).

Kabinet zdravotnického práva a bioetiky pořádal tradiční jarní a podzimní workshopy medicínského práva a bioetiky, tentokrát na téma „Hodnota lidského života na pozadí wrongful life a wrongful birth žalob“ (20. 6. 2013) a „Kauzalita jako nutný element právní odpovědnosti?“ (12. 12. 2013); vedle toho spolupřádal konference „Etické a právní aspekty výzkumu kmenových buněk“ (18. 5. 2013), „Smrt a umírání: Etické, právní a medicínské otázky na konci lidského života“ (11. 11. 2013) a „Aké principy vládnou zdravotnictvu? Idea - realita – možnosti“ v Košicích (11. - 12. 4. 2013).

ÚSP AV ČR byl dále spolupřádatelem IV. mezinárodního symposia „Právo – obchod – ekonomika“ ve Vysokých Tatrách s Právníckou fakultou UPJŠ v Košicích (6.- 8. 11. 2013), mezinárodní konference k 100. výročí Viktora Knappa s Právníckou fakultou UK v Praze (12. – 14. 12. 2013), mezinárodní konference na téma práva životního prostředí „Právní zásady ochrany životního prostředí v souvislosti s hospodařením geologickým bohatstvím“ v Polsku (11. - 13. 9. 2013), konference s Právníckou fakultou MU v Brně „Pracovní právo 2013“ v Třešti (3. - 5. 10. 2013). V rámci činnosti CeLAPA pak konference „Transgender a právo“ (31. 1. 2013) a konference „Uznávání cizích rozhodnutí týkajících se stejnopohlavních párů a jejich dětí“ (12. 12. 2013).

Návštěvy a **přednášky zahraničních hostů** na půdě ÚSP se v roce 2013 konaly tři, a to konkrétně Ivany Jelič z Univerzity v Černé Hoře na téma „Human Rights and Multiculturalism: A Montenegro Perspective“ (15. 5. 2013). V rámci činnosti CeLAPA pak Jana Komárka z LSE na téma „Čekání na existenciální revoluci v Evropě“ jako *Franz Weyr Visiting Fellow Seminar* (8. 10. 2013), Jiřího Přibáně z Cardiff University na téma konceptu suverenity „The Self-Referential Semantics of Sovereignty: A Systems Theoretical Response to (Post)Sovereignty Studies“ jako *Franz Weyr Visiting Fellow Seminar* (2. 12. 2013) a Mattiase Kumma na téma „The Foundations of Law in Europe and the Problem of Constitutional Conflict“ jako *Hans Kelsen Annual Lectures* (16. 12. 2013).

Na širší veřejnost jsou zaměřeny aktivity sloužící k **popularizaci výsledků** právního bádání. Tuto popularizaci ÚSP AV ČR uskutečňuje především formou komentářů k právním aspektům aktuálních politických a dalších událostí (viz monitoring tisku sledovaný AV ČR). ÚSP AV ČR rovněž otevřel své dveře návštěvníkům v rámci

akcí konaných v Týdnu vědy a techniky Akademie věd ČR v listopadu 2013 a někteří pracovníci reprezentovali ÚSP na tomto vědeckém festivalu svými přednáškami.

Veřejnosti nabízí ÚSP AV ČR i přístup k dokumentárním a informačním službám svého **Střediska vědeckých informací** (SVI), které má status veřejné knihovny a jehož primární funkcí je zabezpečovat infrastrukturu vědeckému výzkumu probíhajícímu na ÚSP AV ČR. Středisko vědeckých informací plnilo jako každý rok všechny své funkce v rámci svého vymezení jako úzce specializovaného informačního střediska se zaměřením především na odbornou veřejnost a s prioritním posláním pro vlastní vědecké pracovníky ústavu.

SVI tedy poskytuje všechny potřebné typy služeb, a to jak klasických knihovních - nákup knih a budování knihovního fondu je stále jednou z nejdůležitějších činností oddělení - současně se ale v závislosti na potřebách rozvoje informační společnosti a mladých vědeckých pracovníků ústavu rozvíjí také moderní způsoby práce s informacemi, jako je budování databází, práce s elektronickými informačními zdroji apod. Fond knihovny čítá okolo 40 000 svazků, přírůstek knih za rok 2013 byl vcelku průměrný: 329 publikací; z toho 248 bylo zahraničních titulů, 81 českých. Oproti loňskému roku bylo zakoupeno dvakrát více zahraničních titulů, které byly financovány z grantů řešených v ústavu. Fond knihovny je přístupný přes internet, a to nejen z webových stránek ústavu, ale i prostřednictvím Souborného katalogu ČR, starší literatura získaná do roku 1989 je k dispozici na webových stránkách ústavu v naskenované podobě.

V roce 2013 odebíralo SVI nebo získávalo výměnou celkem 72 titulů časopisů, z toho 38 českých a 24 zahraničních. Co se týče databází, kromě vlastních databází budovaných přímo SVI se pokračovalo se třemi tituly francouzské databáze Dalloz a právníkou databází americké provenience HeinOnline. České právníkové časopisy jsou již od roku 1993 zpracovávány v článkové bibliografii CLAN, kde se excerpuje 21 časopisů, v současné době je v databázi 32 782 záznamů. V uplynulém roce investoval ÚSP AV ČR do nákupu pohyblivých regálů do depozitního skladu knihovny v suterénu budovy, které značně rozšířily prostory potřebné k uskladnění knih. Různorodost je v používaných domácích právních informačních systémech (BeckOnLine, CODEXIS).

V souvislosti s hlavní činností ÚSP AV ČR probíhá dlouhodobě i spolupráce s vysokými školami v ČR i v zahraničí. Smyslem této spolupráce je prezentovat závěry právního výzkumu, který výzkumní pracovníci ÚSP AV ČR provádějí, avšak zejména umožnit kontakty s perspektivními zájemci o právní vědu; tato spolupráce je o to naléhavější, že ústavy AV ČR nejsou podle platné právní úpravy oprávněny samostatně poskytovat postgraduální vzdělávání a udělovat příslušné akademické

tituly, což je zbavuje možnosti přímého kontaktu s absolventy vysokých škol a potenciálními novými kolegy.

Spolupráce s vysokými školami se uskutečňuje zpravidla na individuální bázi, kdy výzkumní pracovníci vyučují v rámci bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů na veřejných i soukromých vysokých školách, podílí se na přípravě konceptů studijních oborů, studijních materiálů, ale také spoluorganizují odborná setkání a konference; to dává mj. možnost rozložit náklady spojené s rozvojem právního bádání. Institucionalizovaný charakter měla na základě rámcové smlouvy o spolupráci spolupráce ÚSP AV ČR s Právnickou fakultu UPJŠ v Košicích, tato spolupráce předpokládá výměnu vědeckých informací mezi oběma stranami, realizaci společných vědeckých projektů, zejména pořádání vědeckých akcí (viz výše zmíněná konference v Tatrách) a vzájemnou podporu při zvyšování vědecké kvalifikace pracovníků obou institucí; nezahrnuje ale žádná ustanovení o společných studijních programech. V roce 2013 probíhala spolupráce na konkrétních akcích a projektech zejména s Právnickou fakultou UK v Praze, 1. lékařskou fakultou UK v Praze, Právnickou fakultou MU a Fakultou informatiky MU.

Vedle vysokoškolského sektoru spolupracuje ÚSP AV ČR v souvislosti se svou hlavní činností dlouhodobě i **s dalšími veřejnými institucemi**, jak pedagogickými a vědeckými, tak s institucemi veřejné moci. V této rovině je třeba zejména zdůraznit, že někteří pracovníci ÚSP AV ČR jsou členy poradních orgánů různých orgánů veřejné moci (též Legislativní rady vlády), kde zprostředkovávají přenos vědeckého zkoumání a výzkumných výsledků do českého práva. ÚSP AV ČR se také formou připomínek dlouhodobě podílí na připomínkování výběru rozsudků Nejvyššího soudu ČR určených k publikování.

ÚSP AV ČR rovněž spolupracuje **se soukromým sektorem**, a to především ve formě expertní činnosti, jejímiž výstupy jsou zejména vědecké posudky a expertízy. Tato spolupráce však není omezena výlučně na soukromý sektor, nýbrž expertní činnost je hojně požadována také orgány veřejné moci (především ministerstvy a jinými ústředními správními orgány), pro jejíž potřeby tak ÚSP AV ČR rozšiřuje spektrum odborných názorů, ze kterých mohou orgány veřejné moci při aplikaci práva vycházet. Expertní činnost má současně nesporný vědecký přínos, obvykle totiž osvětluje zajímavé právní problémy, které často ukazují na obecnější problémy práva v ČR, případně představuje inspiraci pro badatelskou činnost a nezdědka předznamenává další spolupráci na výzkumných projektech. V roce 2013 bylo v ÚSP AV ČR vyhotoveno celkem 23 stanovisek pro subjekty veřejného i soukromého práva.

Při ÚSP AV ČR rovněž působí komise pro vědecký titul "doktor věd" v oboru právní vědy při Grémiu pro vědecký titul Vědecké rady AV ČR.

Za významnou lze dále označit spolupráci s médii, kde řada pracovníků ÚSP AV ČR poskytuje médiím osobní konzultace a rozhovory k aktuálním právním problémům, případně vystupuje v televizních a rozhlasových pořadech a přispívá do tisku.

Kromě výše uvedených aktivit je třeba doplnit dále i to, že také v roce 2013 poskytoval ÚSP AV ČR zázemí několika **učeným společnostem**, na jejichž fungování se podílejí výzkumní pracovníci ÚSP AV ČR a mezi které náleží Česká společnost pro mezinárodní právo, Česká společnost pro právo životního prostředí, Český národní komitét Mezinárodní akademie srovnávacího práva a Český národní komitét Mezinárodního sdružení právních věd, Společnost pro právo informačních technologií apod. Pracovníci ÚSP AV ČR spolupracují i s vybranými odbornými obecně prospěšnými společnostmi (Společnost pro dopravní právo, Společnost pro pracovní právo, Platforma pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu atd.).

Zvláštní složku, která je neoddělitelná od hlavní činnosti ÚSP AV ČR, pak představuje **mezinárodní spolupráce**, jejímž smyslem je zejména konfrontovat poznatky získané výzkumem v domácím právním prostředí se zkušenostmi zahraničních partnerů a podílet se na myšlenkové výměně.

ÚSP AV ČR primárně rozvíjí mezinárodní vědeckou spolupráci v rámci středoevropského prostoru s ústavy pro právní vědy Maďarské, Polské, Ruské a Slovenské akademie věd. Výsledky mezinárodního výzkumu jsou předkládány na společných konferencích, sympoziích a workshopech a publikovány ve sbornících a vědeckých časopisech, zejména v časopisech vydávaných dotčenými institucemi, tedy Gosudarstvo i pravo, Państwo i prawo, Právník a Právny obzor. V roce 2013 tak konkrétně byl řešen společný projekt „Vliv práva EU na právní řády Polské republiky a České republiky - tvorba, výklad a aplikace“ s Ústavem právních věd Polské akademie věd, projekt „Vliv práva EU na právní řády České republiky a Slovenské republiky“ s Ústavem státu a práva Slovenské akademie věd a projekt „Ústavní a správní soudnictví v kontextu ochrany lidských práv a migrace“ s Centrem sociálních věd-Ústavem právních věd Maďarské akademie věd. Intenzivní spolupráce probíhala s Ústavem státu a práva Slovenské akademie věd, Centre for Law and Cosmopolitan Values při Univerzitě v Antverpách a Centre of Excellence in Foundations of European Law and Polity při Univerzitě v Helsinkách. Ad hoc je uskutečňována spolupráce s francouzským Institut international des droits de l'homme (Strasbourg), s italským Istituto di teoria e tecniche dell'informazione giuridica CNR (Firence), s polským Wydziałem Prawa i Administracji UMK (Toruň).

Vedle toho pracovníci ÚSP AV ČR jsou v návaznosti na svou badatelskou činnost též členy redakčních rad řady odborných časopisů, např. Právník, TLQ, Časopis zdravotnického práva a bioetiky, Právní rádce, Acta Universitatis Carolinae, Právny

obzor, Obchodněprávní revue, Správní právo, Bulletin advokacie, České právo životního prostředí, Revue pro právo a technologie. Rovněž jsou členy mezinárodních i vnitrostátních vědeckých organizací (vedle výše uvedených českých učených společností též např. International Committee of Comparative Law IAL; Académie internationale de droit comparé; Groupe européen de droit international privé; česká odbočka International Law Association; ILA Committee on International Criminal Court; European Association of Legislation; český národní komitét International Association of Legal Science; International Academy of Comparative Law; International Role of Universities in the Developing Areas) a České sdružení pro právní a sociální filozofii jako národní asociace International Association for Philosophy of Law and Social Philosophy (IVR).

IV HODNOCENÍ DALŠÍ A JINÉ ČINNOSTI:

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., neprovádí další ani jinou činnost.

V INFORMACE O OPATŘENÍCH K ODSTRANĚNÍ NEDOSTATKŮ V HOSPODAŘENÍ A ZPRÁVA, JAK BYLA SPLNĚNA OPATŘENÍ K ODSTRANĚNÍ NEDOSTATKŮ ULOŽENÁ V PŘEDCHOZÍM ROCE:

Žádné nedostatky nebyly zjištěny.

VI FINANČNÍ INFORMACE O SKUTEČNOSTECH, KTERÉ JSOU VÝZNAMNÉ Z HLEDISKA POSOUZENÍ HOSPODÁŘSKÉHO POSTAVENÍ INSTITUCE A MOHOU MÍT VLIV NA JEJÍ VÝVOJ:

Výrok auditora byl bez výhrad. Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., využil zákonnou možnost převodu institucionální podpory do FÚUP.

VII PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI PRACOVIŠTĚ:

Institucionální podpora Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., zůstává na úrovni předchozího roku, rozpočtové proporce se předpokládají stejné jako v roce 2013. Vědecká činnost bude pokračovat v souladu s vědeckou koncepcí ÚSP AV ČR.

VIII AKTIVITY V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ:

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., neměl v roce 2013, vedle výše zmíněných aktivit v oblasti pořádání akcí a řešení projektů na dané téma, žádné aktivity v oblasti ochrany životního prostředí se standardní výjimkou třídění odpadu.

IX AKTIVITY V OBLASTI PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ:

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., zaměstnával k 31. 12. 2013 celkem 49 zaměstnanců, z toho 44 s vysokoškolským vzděláním. Z celkového počtu zaměstnanců jich ve vědeckých odděleních je 35.

Přepočtený počet zaměstnanců činil 32,05.

Průměrný výdělek v roce 2013 byl ve výši 33.436,- Kč.

V průběhu roku 2013 bylo přijato 5 nových zaměstnanců, pracovní poměr byl skončen se 4 zaměstnanci.

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., umožňuje svým zaměstnancům zvyšování kvalifikace účastí na odborných školeních a v externím studiu. Dbá v této souvislosti mj. o prohlubování jazykových znalostí svých zaměstnanců, a to zejména prostřednictvím jazykových kurzů organizovaných na půdě Akademie věd ČR. Doktorandi pak navštěvují Kurzy základů vědecké práce v AV ČR.

X POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB. O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM¹:

- a) počet podaných žádostí o informace: 0
počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
- b) počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- c) popis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení: žádné soudní řízení neprobíhalo, žádné náklady nevznikly.
- d) výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0.

¹ Údaje požadované dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

- e) počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 0
 - f) další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: 0
-

Razítko

ÚSTAV STÁTU A PRÁVA
AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY, v.v.i.
116 00 Praha 1 - N. Město, Národní 18

Podpis ředitele

Přílohou této výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu.